

EGY MEGÚJHODOTT szegedi művelődési otthonban

A II. kerületi tanács a napokban tartott ülésén — mint arról beszámoltunk lapunkban — többek között megvitatta a kerület népművelési problémáit is. Szó esett a rókusai Építők Művelődési Otthona munkájáról, különös tekintettel azokra a súlyos hibákra, amelyek a közelmúltban — a Délmagyarország is — foglalkozott vele annak idején — e művelődési otthonban a rossz vezetés miatt megmutatkoztak. Végül elhangzott, a tanácsülésen az is, hogy a művelődési otthon új vezetése, a régebbi vezető leváltása után milyen erőfeszítéseket tett és tesz a korábban elkövetett hibák kijavítására. Ez utóbbi mondat nyomán elindulva látogattuk meg a művelődési otthont.

Megváltozott arculat

A belépőnek rögtön szemébe tűnik a Kossuth Lajos sugárút felőli épületrészben levő nagyterem mai arculata. A mindennapos mulatózást szolgáló kisvendéglő elült innen a dzsessz zenekarral együtt. A nagyterem egy részében játék-klubot hoztak létre, két biliárd-asztallal, sakkkal, dominóval és többféle asztali társasjátékkal — a kártyázás mindenféle nemének kizárásával! A terem egy kisebb részében, a könyvtár előterében megvalósult a környéken lakó olvasók régi kívánsága, az igazán csinos és szépen berendezett olvasóterem. Végre kezdett betölteni a művelődési otthon a neki szánt szerepet a szocialista kulturális életben. Ezt bizonyítja többek között a könyvtár mai partfogolása is. Rendezik, csinosítják a sok ezer kötetes könyvtárat. A frissen bekötött könyvek már ott sorakoznak az újak mellett. Az olvasótábor pedig egyre gyarapodik.

Mint a valóságos nagy muzika, naponta két filmelőadást tart a művelődési otthon, a jobbnál jobb hazai és külföldi filmekből. Kültelki, felnőtt filmszínháznak is bátran lehet tekinteni és nevezni a művelődési otthon eme büszkeségét, hiszen általa

ban mindennap telt ház előtt játszanak, rendes helyekkel. Komoly jövedelmet jelent ez az állandó filmszínház. A mozibejárat kicsi előterét eddig a ruhatár és egy »masszív« beépített söntés foglalta el. A söntésben ácsorgó népes ivókör keresztes, valósággal úgy kellett eddig átverekedniük magukat a moziba menőknek. A »masszív« söntésben a kiszolgálást most az utcai bejárat mellett egy kis terembe helyezték át, hogy az »ácsorgók« ne akadályozzák a mozilátogatókat és ne zavarják az előadást sem. Ilyenformán a kecske is jól lakik, meg a káposzta is megmarad, mármint a vendéglátó ipar részére az oda-helyezett söntés bevétele is.

Izléses, hangulatos szórakozások

Szólunk itt rögtön arról is, hogy a kisvendéglősi felosztásával nem indított hadat a művelődési otthon vezetése saját kebelén belül sem az izléses, táncoszenés szórakozásoknak, meg a bálaknak és a közös társas-vacsoráknak sem. Csak hogy az ilyen rendezvényeket a jövőben egyrészt a művelődési otthon, másrészt az Építő-, Fa- és Építőanyag ipari Dolgozók Szakszervezetéhez tartozó vállalatok rendezhet dolgozóiknak. Természetesen az ilyen összejövetelek sem lesznek öncélúak; minden esetben kulturális rendezvényekkel kötik egybe, a szórakozva tanulás elve alapján.

A művelődési otthon ez évi költségvetése 384 ezer forint, amelynek jórészt könyvtárak és filmszínházak fejlesztésére fordítják. 95 ezer forintot viszont az építő-, faipari, téglagyári munkások népes kulturális csoportjának támogatására adnak.

Hasznos előadások, tanfolyamok

S ha csak vázlatosan is, szólnunk kell a művelődési otthon életének egyéb je-

lenségeiről. Igen jól sikerültek az eddigi gyermekorvos előadások, amelyek nagy látogatottságot vonzottak magukhoz. Hasonlóképpen sikeresek a vasárnapi gyermekfoglalkozások, mesedél-
előttök is, amelyeket most egy állandó bábcsoport rendszeres előadásával kívánna még tartalmasabbá tenni. A nagyon népszerű szabás-varrás és a csipkeverő tanfolyam viszont megérdemlik, hogy egy másik alkalommal bővebben írjunk róluk. Egyelőre csak annyit, hogy több száz lány és asszony harmincas és ötvenes csoportokban délelőtti, délutáni foglalkozásokon sajátítja el a háziaszszony egyik nagyon áldásos, jellegzetes vonását: a szabás-varrás gyakorlatát, sok esetben művészetét.

Kéthetenként van az építő- és faipari dolgozók szabadegyeteme, most pedig következik egy előadássorozat »Több ezer év építészete« címmel. A piramis-kultúrától napjaink legnagyobb építkezéséig és stílusirányzatáig mindenről szó esik majd, lehetőleg a könnyebben elérhető hazai építkezéseink felkeresésével összekötve. »Amiről még nem beszéltünk eleget« címmel aktuális politikai kérdések előadássorozatát is létrehozzák napjaink történeleinek alaposabb megvilágítására megértetésére.

Röviden összefoglalva: a II. kerületi tanácsülésen elhangzottak nyomában járva, a rókusai Építők Művelődési Otthonában valóban új és nagyszerű élet kezdődött, amit érdemes támogatni és szeretni. S ha a mostanában Eszperantó utcának elnevezett 300–400 méteres kis utcát — a Kossuth Lajos sugárút és a Hévízezer utca között — is hozzáépítik, kikövezik egyszer, hogy megszabadítsák sártól, portól, akkor környezetben is szép, barátságos lesz az építők és a rókusiak művelődési otthona.

Lódi Ferenc

A valóságból kiindulva...

Elhangzott a beszámoló az egyik párttaggyűlésen a Szegedi Jutáruhágyában. Utána csend volt, majd lassacskán néhány hozzászólás következett. Az egyik felszólaló igen fején találta a szöveget, amikor megállapította:

— A beszámoló nem vizsgálta a gyári teendőket...
Maga ez a tény nem adott és nem is adhatott jó alapot ahhoz, hogy a kommunistaok összességében megismerjék a gyárakban lévő különböző problémákat és arról elmondják a maguk véleményét, javaslatukat. A beszámoló általános megállapításai a kül- és belpolitikai, majd a gazdasági kérdésekről igazak voltak ugyan, de bárhol — mondjuk Dicsőgyőrben is — elmondhatják általában ugyanezt. Az ilyenmi azonban jótájt sem viszi előre a helyi tennivalók megoldását, a fogyasztók megszűntetését. Pedig lett volna miről beszélni a Jutáruhágyában. Például a párttaggyűlés agitációs tevékenységéről, a párttaggyűlési életéről stb. Ez azonban elmaradt és bár a taggyűlés megvolt, — de kevés eredményt hozott.

Igazuk volt azoknak a kommunistaoknak, akik így sommázták:

— A taggyűlésen nem igen lettünk okosabbak.

Az élet megmutatja

A fentiek tényei könyörtelenül jelzik, hogy valamilyen párttaggyűlésen szükségesszerű olyan beszámoló készítése, amely az adott terület való életével, elemzésével foglalkozik. Ha ez így történik, akkor — miként az Újszegedi Kender-Lenszövegben és sok más párttaggyűlésen — nem maradnak el az okos javaslatok, pezsögő pártélet és a gyakorlatban az adottságok szerint segítik a párt dolgozó emberekért való politikájának megvalósítását.

Lehet találkozni néhány olyan párttaggyűlési taggal, akik töprenkednek, hogy a beszámoló mivel foglalkozzon a párttaggyűlésen. Receptet adni erre nem lehet. Ha azonban körül néznek ezek a vezetőségi tagok a párttaggyűlés területén, akkor az élet megmutatja,

hogy mi az, amivel foglalkozniuk kell.

Nyilvánvaló, hogy mindent nem tárgyalhat meg a taggyűlés, mert akkor a közmondás szavaival: sokat markolnak és keveset fognak. Az a helyes gyakorlat — amelyet az élet számos párttaggyűlésen igazol —, ha a vezetőség beszámolója mindig az adott idő legégetőbb problémáit tárja megvitatásra a tagság elé, javaslatokkal együtt. S ezek adják a beszámoló zömét, ne pedig az újságokból összeszedett és »bedolgozott« kül- és belpolitika. Félreértés ne essék, szükséges a legfontosabb kül- és belpolitikai kérdésekről tájékoztatást adni, de tartalmában és nem elismételve azt, ami az újságban megjelent.

A szürkesség ellen

Gyakran azért is szürkék és üresek a beszámolók, mert csupán egy ember, a párttitkár készíti a maga elgondolásával. Rájöttek erre az újszegedi szövetségben is és az egyik párttaggyűlésen titkára maga mondta el:

— Amióta a párttaggyűlés közösen beszél meg — a pártbizalmiak véleménye alapján is, — hogy az alap-szervezet területén mire kell összpontosítani figyelmünket, színvonalasabbak a taggyűlések. A konkrét helyi kérdésekhez — konkrétan szólnak hozzá és tesznek javaslatokat. A taggyűlés előtt a pártbizalmiak felkeresik a hozzájuk tartozó párttagokat és ismertetik velük a taggyűlés napirendi pontjait. A párttagok így felkészülhetnek a taggyűlésre...

Megszívlelendő megállapítások ezek és módszert is adnak a taggyűlések tartalmának javításához.

Önkritika és végrehajtás

Párttitkároktól többször hallani olyan panaszokat, hogy az önkritika kevés és viszolyognak tőle. Több oka lehet ennek. Az egyik és talán a legfőbb: Emberi tulajdonság, hogy senki nem állapítja meg a rosszat szívesen magáról. De nemcsak ez a magyarázata. Mert bi-

zony a panaszkodó párttitkárok között is akad, aki hadilábon áll az önkritikával. Ha a vezetőségek beszámolója például mutat a kritikára és az önkritikára, akkor a párttagság bizonyosan nem rest ezt követni. Az önkritikát tehát azoknak a vezetőségi tagoknak, akiket illet, saját maguktól kell először megkövetelni.

Több párttaggyűlésen bár helyesen vizsgálják területük valóságát és a belőle adódó feladatokat, mégis mivel egy-egy részkezdés elintézéséért személy szerint nem jelölnek felelőst, — elsikkad a végrehajtás. Kétségtelen pedig, hogy a még oly jó határozat is csak akkor hasznos, ha azt végrehajtják. A határozat önmagában véve még nem jelent eredményt. A párttagságnak nemcsak joga, hanem kötelessége is számon kérni az alapszervezet tagjaitól, hogy a rájuk bízott feladatokat, pártmegbízásokat hogyan hajtották végre. Csak jó az is, ha az egyik taggyűléstől a másikig terjedő idő meghatározott teendőinek végrehajtásáról beszámol a párttaggyűlés.

A taggyűlés a párttaggyűlés legfelsőbb fóruma. Hivatása, hogy a párt politikai céljai végrehajtásához adjon segítséget; hogy megszabja a pártmunka irányítását, hogy nevelje a párttagokat. Munkálkodjunk hát szüntelenül azért, hogy az általánosságok helyett az élet valóságából adódó problémákat tegyük a taggyűlés középpontjába — utat keresve megoldásukra. Elevebb, sokrétűbb pártélet, hatékonyabb pártmunka is ezen az úton lehetséges.

Járjuk bátran ezt az utat!

A Kerékpáros Alsövetség közleménye

A Délkerületi Kerékpáros Alsövetség hétfőn délután fél 7 órai kezdettel értekezletet tart a vezetőségi tagok és a versenyzők részére az alsövetség helyiségében, Széchenyi tér 11 sz. alatt.

gunk dönteni. Autón utazom oda, és maga velem jön. Semmi »de«!

Biegler kadét ugyanis azt vetette ellen, hogy a dandártörzs irodájáról már részletes vasúti marsrutát kapott; az utazásnak ezt a módját Biegler sokkal célzerűbbnek tartotta, tekintettel remegő végére. Hiszen minden gyerek tudja, hogy az autók nincsenek berendezve az ilyesmire. Míg az ember megteszi száznyolcvan kilométert, rég a nadrágjában van minden. Ördög tudja, hogyan történt, de eleinte, amikor elindult, az autó rázása semmilyen hatást nem gyakorolt Bieglerre.

Dub hadnagy egészen kétségbeesett, hogy nem sikerült végrehajtania bosszútervét.

Induláskor Dub hadnagy azt gondolta magában: »Várj csak, Biegler kadét, ha rád jön a szükség, azt hiszed, meg fogom állítani az autót?«

S ebben az irányban kellemes beszélgetést is kezdett arról, már amennyire a sebesség, amellyel a kilométereket falált, ezt lehetővé tette, hogy a pontosan megszabott útvonalát követő katonai autókban nem szabad tékozlótni a benzint és nem állhatnak meg sehol.

Biegler kadét igen ésszerűen azt hozta fel ellen, hogy az autó vár valahol valakire, egyáltalán nem fogyaszt benzint, mert a sofőr leállítja a motort.

— Ha a megszabott időben célhoz akar érni — folytatta rendületlenül Dub hadnagy — sehol sem szabad megállnia.

Biegler kadét részéről nem hangzott el több válasz.

Igy hasították a levegőt több, mint egy negyedórán át, amikor Dub hadnagy egyszerre csak úgy érezte, mintha valahogy fel volna fűződve a hasa és célzásra lenne megállítani az autót. Kimászni, odamenni az árokba, letolni a nadrágot és megállni a helyén.

A százhuszonhatodik kilométerig hősiesen tartotta magát, de ekkor erőfeszítés megrántotta a sofőr könnyét és a fülébe kiáltotta:

— Halt!

— Biegler kadét — mondta Dub hadnagy kegyesen, gyorsan kiugorva az autóból s az árok felé tartva — most maga is felhasználhatja az alkalmát.

— Köszönöm — felelte Biegler kadét — nem akarom fölöslegesen feltartani az autót.

S Biegler kadét, jelleget ő is alig bírta már, szentül megfogadta, hogy inkább összeeszi magát, de nem szalasztja el a remek alkalmat, hogy blamázza Dub hadnagyot.

(Folytatjuk)

Biegler kadét olyan volt mint az őszi légy. Időközben végigjárt egy pár kolera-állomást, s miután annyi manipulációnak vetették alá mint kolera-állomást, teljes joggal rázokott arra, hogy egészen öntudatlanul állandóan beletegyen a nadrágjába. Végül egy ilyen megfigyelő állomáson valami szakembernek a kezébe került, aki nem talált kolera-bacilusokat a székletében, tanninnal megedezte Biegler beleit, mint a suszter szarkosfonállal az ócska cipőket, s a legközelebbi etapp-parancsnokságra küldte a kadétot »frontdiensttauglich« (frontszolgálatra alkalmas) minősítéssel, noha Biegler az első tavaszi széllel is elvitt volna.

Nagyon jószágos ember volt ez az orvos. Amikor Biegler kadét figyelmeztette, hogy nagyon gyengének érzte magát, mosolygva azt válaszolta:

— Az arany vitézségi érmet még elbírná. Hiszen maga önként jelentkezett katonának.

Igy hát Biegler kadét útnak indult az arany-
érem felé.

Edzett bele már nem eresztettek híg folyadékot a nadrágjába, de azért még mindig gyakran rájött a szükség, úgyhogy az utolsó etapp-állomástól a dandártörzsig, ahol Dub hadnagygal találkozott, Biegler újfá voltaképpen tüneti felvonulás volt az összes elképzelhető latinán keresztt. Többször is lekészt a vonatjáról mert olyan soká ült az állomás klozetjén, hogy a vonat közben elindult. Többször is előfordult, hogy nem szállt át, mert a vonat klozetjén ült.

De mindennek ellenére, az útjában álló összes latrinakon keresztül, Biegler kadét mégiscsak egyre közelebb jutott a dandárhoz.

Dub hadnagyának ez idő tájt még néhány nagy dandárnál kellett volna maradnia kezelést végezni, de aznap, amikor Svejk elment a zászlóaljhoz, a törzsorvos meggondolta a dolgot Dub hadnagygal kapcsolatban, mert tudomására jutott, hogy délután egy szanitécra indul arrafelé, ahol a 91. ezred menetzászlóalja tartózkodott.

Nagyon örült, hogy sikerült megszabadulnia Dub hadnagyától, aki mint mindig, itt is ezekkel a szavakkal erősítette meg különböző állításait:

— Erről még a háború előtt beszéltem otthon a járási kapitány úrral.

»Mit dieneu Bezirkshauptmann kannst du mir den Arsch lecken« (Kinyalhatod a seggemet a járási kapitányoddal), gondolta magában a törzsorvos, és halál adott a véletlennek, hogy a szanitéc-autók felfelé mennek Kamionka-Strumilovára, Zóltaneceen keresztül.

Svejk nem látta a dandárnál Biegler kadétot, mivel ez már több mint két órája megint egy vízből töltéses klozetben ült, amelyet a dandár tisztjei számára állítottak fel. Bátran állhatott, hogy Biegler kadét sohasem vesztegette az idejét az efféle helyeken, mert elismertelte magában a dicső osztrák-magyar hadsereg összes dicső csatáit, az 1634. szeptember 6-i nördlingeni csatától kezdve egészen az 1888. augusztus 19-i szarajevói csatáig.

Miközben számtalanszor meghúzta a vízből töltéses klozet fogantyúját, s a víz dübörögve lezúdult a csészébe, Biegler kadét behunyta a szemét s azt képzelte, hogy csatazajt, lödörgést és ágyúdörgést hall.

Dub hadnagy és Biegler kadét találkozásának a legidillikusabb körülmények között zajlott le, s bizonyára hozzájárult ahhoz, hogy későbbi viszonyuk a szolgálatban és a szolgálaton kívül is meglehetősen savanyú legyen.

Dub hadnagy ugyanis, amikor már negyedszer akart benyitni a klozetbe ingerülten bekiáltott:

— Ki van ott?

— Biegler kadét, 91. ezred, N. zászlóalj, II. menetszázad — hangzott a büszke válasz.

— Itt Dub hadnagy, ugyanaból a századból — mutatt szóra be a konkurrens az ajtó túlsó oldalán.

— Azonnal készen vagyok, hadnagy úr!

— Várok!

Dub hadnagy türelmetlenül nézte az óráját. Senki se hinné, mekkora energiára és állhatatosságra van szükség ahhoz, hogy az ember ilyen helyzetben kibírjon az ajtó előtt még tízenöt percet, aztán még ötöt, aztán megint ötöt, miközben kopogás, dörömbölés és rugdalás is mindig ugyanazt a választ kapja:

— Azonnal készen vagyok, hadnagy úr.

Dub hadnagy érezte, hogy belázasodik, különösen amikor holmi reménykeltő papírzsiget után újabb hét perc telt el, s az ajtó még mindig nem nyílt ki.

Mindennek tetejébe Biegler kadét olyan tapintatos volt, hogy még egyszer sem húzta meg a vizet.

Dub hadnagy emihez lázban dideregve azt kezdte fontolgatni, hogy ne menj-e panaszra a dandárparancsnokhoz, aki talán megparancsolná, hogy törjék be az ajtót és húzzák már